

Jennifer Donnelly

De wilde roos

Willa Alden is vastbesloten haar leven in
eigen hand te nemen, ook al is dat begin
twintigste eeuw niet gebruikelijk

Eerste druk 2011
Vierde druk 2018

ISBN 978-90-225-8298-5
ISBN 978-94-023-1138-9 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Wild Rose*
Vertaling: Annet Mons
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: ThinkStock
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2011 Jennifer Donnelly
Nederlandstalige uitgave © 2012/2018 Meulenhoff Boekery bv,
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Simon Lipskar en Maja Nikolic

Het is niet de berg die we overwinnen, maar onszelf.

– Sir Edmund Hillary

Proloog

Tibet, augustus 1913

Bedreef elk Engels meisje de liefde alsof ze een man was? Of deed alleen dit meisje het zo?

Max von Brandt, een Duitse bergbeklimmer, vroeg zich dit af terwijl hij een lok haar wegstreek uit het gezicht van de jonge vrouw die in het donker naast hem lag. Hij had veel vrouwen gehad. Zachte, inschikkelijke vrouwen die zich na afloop aan hem vastklampten, probeerden hem beloftes en liefkozingen te ontfutselen. Deze vrouw was niet zacht, net zomin als de manier waarop ze de liefde bedreef dat was. Ze deed het hard en snel, zonder enig voorspel. En als het voorbij was, zoals nu, draaide ze zich altijd om, rolde zich op en viel in slaap.

‘Er is zeker niets wat ik kan zeggen om te maken dat je bij me blijft,’ zei hij.

‘Nee Max, niets.’

Hij lag op zijn rug in het donker te luisteren hoe haar ademhaling langzamer en dieper werd, terwijl ze in slaap viel. Hij kon niet slapen. Hij wilde niet slapen. Hij wilde dat deze nacht eindelijk voortduurde. Hij wilde zich deze nacht altijd blijven herinneren. Hij wilde zich haar aanraking herinneren, haar geur. Het geluid van de wind. De snijdende kou.

Hij had tegen haar gezegd dat hij van haar hield. Weken geleden. En hij had het gemeend. Voor de eerste keer in zijn leven had hij het gemeend. Ze had gelachen. En toen ze merkte dat ze hem had gekwetst, had ze hem gekust en haar hoofd geschud.

De nacht ging snel voorbij. Voordat de zon opkwam stond de

vrouw al op. Terwijl Max in het donker voor zich uit staarde, kleepte zij zich aan en verliet stilletjes de tent.

Hij vond haar nooit naast zich wanneer hij wakker werd. Ze verliet altijd de tent of de grot of wat voor schuilplaats ze ook hadden gevonden als het nog donker was. In het begin ging hij dan naar haar op zoek en hij had haar altijd ergens op een hoge, eenzame en stille plek gevonden, met haar gezicht naar de dageraad en naar de verblekende sterren gekeerd.

‘Wat zoek je?’ vroeg hij haar dan, haar blik volgend.

‘Orion,’ antwoordde ze steeds.

Over slechts een paar uur zou hij afscheid van haar nemen. In de tijd die hem nog restte zou hij denken aan hun eerste dagen samen, want dat waren de herinneringen waaraan hij zich wilde vastklampen.

Ze hadden elkaar ongeveer vier maanden geleden ontmoet. Voor die tijd had hij vijf maanden door Azië gereisd. Als beroemd bergbeklimmer had hij besloten dat hij de Himalaya wilde zien. Om te beoordelen of het mogelijk was de Mount Everest te bedwingen; om de hoogste berg van de wereld voor Duitsland te veroveren, voor het vaderland. De keizer wilde veroveringen, en het was beter om hem tevreden te stellen met een mooie berg in Azië dan met een akelige oorlog in Europa. Hij was uit Berlijn naar India vertrokken, was in noordelijke richting door dat land gereisd en was vervolgens stilletjes Nepal binnengeglijpt, een land dat gesloten was voor westerlingen.

Hij wist helemaal tot Kathmandu te komen voordat hij door de Nepalese autoriteiten werd gesnapt en het bevel kreeg te vertrekken. Hij beloofde dat hij dat zou doen, maar hij zei tegen hen dat hij hulp nodig had, een gids. Hij had iemand nodig om hem door de hoge dalen van de Solu Khumbu te voeren, en bij Nangpa La Tibet in. Daarvandaan wilde hij verder naar het oosten om de noordelijke voet van de Everest te verkennen op zijn route naar Lhasa, de Stad van God, waar hij de dalai lama om toestemming wilde vragen voor de beklimming. Hij had gehoord over een plek die Rongbuk heette, en hij had gehoord van iemand die hem wellicht zou kunnen helpen, een vrouw, eveneens een westerling. Wisten ze iets over haar?

De autoriteiten zeiden dat ze haar inderdaad kenden, hoewel ze haar al enkele maanden niet meer hadden gezien. Hij gaf hun cadeaus: robijnen en saffieren die hij in Jaipur had gekocht, parels, een grote smaragd. Op hun beurt gaven zij hem toestemming om op haar te wachten. Een maand lang.

Max had voor het eerst over de vrouw gehoord toen hij in Bombay was gearriveerd. Westerse klimmers die hij daar had ontmoet hadden hem over haar verteld – een Engelse vrouw die in de schaduw van de Himalaya woonde. Ze had de Kilimanjaro beklommen – de Mawenzi Peak – en had daar bij een afschuwelijk ongeluk een been verloren. Ze was toen bijna gestorven. Nu, zeiden ze, hield ze zich bezig met het fotograferen en in kaart brengen van de Himalaya. Ze ging zo hoog als ze kon, maar moeilijke klimtochten waren voor haar onmogelijk. Ze woonde nu te midden van de bergbewoners. Ze was even sterk als zij en ze had hun respect en hun vriendschap weten te verwerven. Ze deed wat bijna geen enkele Europeaan kon: ze stak met gemak grenzen over en werd gastvrij ontvangen door zowel de Nepalezen als de Tibetanen.

Maar hoe moest hij haar vinden? Er deden allerlei geruchten de ronde. Ze was in China en India geweest, maar ze zat nu in Tibet, zeiden sommigen. Nee, Birma. Nee, Afghanistan. Ze verrichtte landmetingen voor de Britten. Ze spioneerde voor de Fransen. Ze was omgekomen in een lawine. Ze was tussen de inheemse bevolking gaan wonen. Ze had het aangelegd met een Nepalese man. Ze handelde in paarden. Jaks. Goud. Hij had nog meer verhalen gehoord toen hij in noordoostelijke richting door India trok. In Agra. Kanpur. En toen had hij haar eindelijk gevonden. In Kathmandu. Of hij had in elk geval een hut gevonden die ze gebruikte.

‘Ze zit in de bergen,’ had een dorpsbewoner hem verteld. ‘Ze zal komen.’

‘Wanneer?’

‘Binnenkort. Binnenkort.’

De dagen verstreken. Toen de weken. Een maand. De Nepalezen begonnen ongeduldig te worden. Ze wilden hem weg hebben. Hij vroeg steeds weer aan de dorpsbewoners wanneer ze

zou komen en iedere keer kreeg hij te horen dat het binnenkort zou zijn. Hij dacht dat het een list moest zijn van de sluwe boer bij wie hij logeerde om hem wat extra munten af te troggelen.

En toen was ze gekomen. Hij had haar eerst voor een Nepalese aangezien. Ze was gekleed in een indigo broek en een lange jas van schapenvacht. Haar schrandere groene ogen stonden groot in haar hoekige gezicht. Ze namen hem op van onder de bontrand van haar pet. Turkooizen kralen hingen om haar hals en bungelden aan haar oren. Ze droeg haar haar in een lange vlecht die met stukjes zilver en glas was versierd, net zoals de inheemse vrouwen dat deden. Haar gezicht was gebruind door de zon van de Himalaya. Haar lichaam was pezig en sterk. Ze liep mank. Later ontdekte hij dat ze een kunstbeen had, gemaakt van een bot van een jak dat door een dorpsbewoner voor haar was gesneden en uitgehoud.

'*Namaste*,' had ze tegen hem gezegd, met een kleine buiging van haar hoofd, toen de boer haar had uitgelegd wat hij wilde.

Namaste. Het was een Nepalese begroeting. Het betekende: het licht in mij buigt voor het licht in jou.

Hij had haar verteld dat hij haar wilde inhuren om hem over de bergen Tibet in te leiden. Ze vertelde hem dat ze net terug was uit Shigatse en dat ze moe was. Ze ging eerst slapen, dan eten, en daarna zouden ze het bespreken.

De volgende dag had ze een maaltijd voor hem bereid van rijst en schapenvlees met kerrie, met sterke zwarte thee erbij. Hij had met haar op de met tapijten belegde vloer van haar hut gezeten en ze hadden gepraat, onder het genot van een pijp opium. Dat was tegen de pijn, zei ze. Hij had toen gedacht dat ze op haar verminkte been doelde, maar later beseftte hij dat de pijn waarover ze sprak veel dieper ging. De opium die ze rookte kon daar weinig aan verdoven; het verdriet omhulde haar als een lange donkere cape.

Hij was verbaasd over haar enorme kennis van de Himalaya. Ze had meer van de bergketen opgemeten, in kaart gebracht en gefotografeerd dan welke westerling ook. Ze voorzag in haar levensonderhoud door als gids te werken en door publicaties over de topografie van de bergen voor de Britse Royal Geographical

Society. De RGS zou binnenkort ook een boek uitgeven met haar foto's van de Himalaya. Max had er een aantal van gezien. Ze waren verbazingwekkend goed. Ze gaven de woeste grootsheid van de bergen weer, hun schoonheid en hun kille onverschilligheid, zoals op andere foto's nog nooit eerder was gedaan. Ze ging nooit zelf naar de RGS want ze wilde haar geliefde bergen niet verlaten. In plaats daarvan stuurde ze haar werk op, waarna sir Clements Markham, de voorzitter van de RGS, het presenteerde.

Max had uiting gegeven aan zijn bewondering voor haar foto's en voor de precisie van haar kaarten. Ze was jonger dan hij – pas negenentwintig – en toch had ze al zoveel bereikt. Ze had zijn loftuitingen afgewimpeld, zei dat er nog zoveel meer te doen was maar dat zij het niet kon doen – niet hoog genoeg kon komen om het te doen – vanwege haar been.

'Maar je hebt wel moeten klimmen om dit allemaal te doen,' zei hij.

'Niet echt hoog, hoor. En zeker niets gevaarlijks. Geen ijsvel-den. Geen steile rotswanden of spleten,' antwoordde ze.

'Maar dat is ook allemaal heel moeilijk. Hoe krijg je het überhaupt voor elkaar om te klimmen? Zonder... zonder beide benen, bedoel ik.'

'Ik klim met mijn hart,' antwoordde ze. 'Kun jij dat?'

Toen hij haar had bewezen dat hij dat kon – klimmen met liefde, ontzag en respect voor de bergen – had ze ermee ingestemd hem naar Lhasa te brengen. Ze hadden Kathmandu verlaten met twee jaks om een tent en voorraden te dragen, en ze waren door bergdorpjes en valleien en over passen getrokken waarvan slechts zij en enkele sherpa's op de hoogte waren. Het was zwaar en vermoeiend, en onvoorstelbaar mooi. Het was ook beestachtig koud. Ze sliepen dicht tegen elkaar aan in een tent, onder dierenvachten, om warm te blijven. Op de derde avond van de tocht had hij tegen haar gezegd dat hij haar liefhad. Ze lachte en hij had zich boos omgedraaid. Hij had het gemeend, en zijn trots was diep gekrenkt door haar afwijzing.

'Het spijt me,' zei ze, en ze legde een hand op zijn rug. 'Het spijt me, ik kan niet...'

Hij vroeg of er een ander was en ze beaamde dat, en daarna nam ze hem in haar armen. Voor troost en warmte, voor genot, maar niet voor liefde. Het was de eerste keer in zijn leven dat iemand zijn hart had gebroken.

Ze waren drie weken geleden in een troosteloos Tibetaans dorpje aan de voet van de Mount Everest gearriveerd: Rongbuk, waar ze woonde. Ze wachtten daar terwijl de vrouw, die er bekend was en over goede contacten beschikte, haar invloed gebruikte om bij de Tibetaanse ambtenaren papieren te bemachtigen waarmee hij Lhasa binnen zou kunnen gaan. Hij logeerde bij haar in haar huis – een klein, witgekalkt stenen bouwsel met een klein gebouwtje eraan vast, dat ze gebruikte om haar dieren te huisvesten.

Ze had gedurende die dagen foto's gemaakt. Eén keer had hij gezien dat ze probeerde te klimmen. Toen ze dacht dat hij niet keek had ze, met haar camera op haar rug gebonden, een poging gedaan een ijsveld over te steken. Ze deed het niet slecht, en dat met maar één been. Maar toen bleef ze plotseling stokstijf stilstaan en had zich ruim tien minuten niet verroerd. Hij zag hoe ze worstelde met zichzelf. 'Stomme idioot!' schreeuwde ze opeens. 'Stomme idioot! Stomme idioot!' tot hij vreesde dat ze een lawine zou veroorzaken. Tegen wie gilde ze zo hard, had hij zich afgevraagd. Tegen de berg? Tegen zichzelf? Tegen iemand anders?

Eindelijk waren zijn papieren gekomen. De dag nadat hij ze had ontvangen, verlieten de vrouw en hij Rongbuk met een tent en vijf jaks. Gisteren hadden ze de rand van Lhasa bereikt. Het was hun laatste dag samen geweest. Over een paar uur zou hij in zijn eentje de heilige stad binnentrekken. Hij was van plan een paar maanden te blijven om Lhasa en zijn inwoners te bestuderen en te fotograferen, terwijl hij probeerde een audiëntie bij de dalai lama te bemachtigen. Hij wist dat hij niet veel kans maakte. De dalai lama tolereerde slechts één westerling: de vrouw. Er werd gezegd dat hij af en toe met haar dronk, Tibetaanse liederen met haar zong en pikante verhalen uitwisselde. Ze ging ditmaal echter Lhasa niet binnen. Ze wilde terug naar Rongbuk.

Terwijl hij opstond in de koude, grijze dageraad vroeg Max zich af of hij haar ooit weer zou zien. Hij kleeedde zich snel aan, stopte wat spullen in zijn rugzak, knoopte zijn jack dicht en liep de tent uit. Er stonden vier jaks – cadeaus voor de gouverneur van Lhasa – te stampen en te snuiven, hun adem vormde witte wolken in de ochtendlucht, maar de vrouw was nergens te zien.

Hij keek om zich heen en ontwaarde haar ten slotte zittend op een grote, vooruitstekende rots, waar ze in silhouet afstak tegen de lucht. Ze zat heel stil, in haar eentje, met een opgetrokken knie, haar gezicht naar de bleker wordende sterren gekeerd. Hij zou nu vertrekken. Bij het aanbreken van de ochtend. Met dit beeld van haar voor altijd in zijn gedachten.

‘Namaste, Willa Alden,’ fluisterde hij, en hij bracht zijn gevouwen handen naar zijn voorhoofd. ‘Namaste.’

Deel I

Londen, maart 1914

1

‘Tante Eddie, stop! U kunt daar niet naar binnen!’

Seamus Finnegan, die naakt op zijn bed uitgestrekt lag, deed één oog open. Hij kende die stem. Het was de stem van Albie Alden, zijn beste vriend.

‘Kom nou, zeg, waarom dan wel niet?’

‘Omdat hij slaapt! U kunt niet zomaar bij een slapende man naar binnen stormen. Dat is niet fatsoenlijk!’

‘Kletskoek!’

Die stem kende Seamie ook. Hij ging rechtop zitten, greep het beddengoed vast en trok het tot aan zijn kin op.

‘Albie! Doe iets!’ schreeuwde hij.

‘Ik heb mijn best gedaan, ouwe jongen. Nou moet je het zelf regelen,’ riep Albie terug.

Een seconde later gooide een kleine, gezette vrouw in een tweed mantelpak de deur wijd open en begroette Seamie luidkeels. Het was Edwina Hedley. Ze was Albies tante, maar Seamie kende haar al sinds zijn kinderjaren en noemde haar ook tante Eddie. Ze ging op het bed zitten, maar sprong onmiddellijk weer overeind toen het bed een kreet slaakte. Er kroop een jonge vrouw, geeuwend en met verwarde haren, onder het beddengoed vandaan.

Eddie fronste haar wenkbrauwen. ‘Lieve kind,’ zei ze tegen het meisje, ‘ik hoop echt dat je voorzorgsmaatregelen hebt getroffen. Anders zit jij binnen de kortste keren met een baby opgescheept terwijl de vader op weg is naar de Noordpool.’

‘Ik dacht dat het de Zuidpool was,’ zei de vrouw slaperig.

‘Was het ook,’ antwoordde Seamie.

‘Heeft hij je over al die kinderen verteld?’ vroeg Eddie aan het

meisje, terwijl ze haar stem tot samenzweordersniveau liet dalen.

Seamie begon te protesteren. 'Eddie, ga nou niet...'

'Kinderen? Welke kinderen?' vroeg de jonge vrouw, nu klaarwakker.

'Je weet toch zeker wel dat hij vier kinderen heeft? Allemaal buitenechtelijk. De vrouwen zijn natuurlijk volledig geruïneerd. Londense meisjes, stuk voor stuk. Drie zijn er naar de provincie getrokken. Konden hun gezicht niet meer vertonen. De vierde is naar Amerika gegaan, het arme kind. Waarom denk je dat het hele gedoe met lady Caroline Wainwright voorbij is?'

Het meisje, een knappe brunette met recht, kortgeknipt haar, keek Seamie aan. 'Is dit waar?' vroeg ze verontwaardigd.

'Helemaal,' zei Eddie, voordat Seamie zelfs maar zijn mond open kon doen.

Het meisje sloeg de beddensprei om zich heen en stapte uit bed. Ze raapte haar kleren van de vloer en beende gepikeerd de kamer uit, waarbij ze de deur hard achter zich dichtsloeg.

'Vier kinderen, tante Eddie?' zei Seamie, toen ze eenmaal weg was. 'De vorige keer waren het er twee.'

'Ze was alleen maar op je geld uit,' snoof Eddie. 'Ik heb je deze keer gered, maar ik zal niet altijd op zulke momenten in de buurt zijn, weet je.'

'Wat jammer,' zei Seamie.

Eddie bukte zich en kustte hem op de wang. 'Het is fijn om je weer te zien.'

'Vind ik ook. Hoe was Aleppo?'

'Echt geweldig! Ik heb in een paleis gelogeed. Met een pasja gedineerd. Ik heb allerlei bijzondere mensen ontmoet. Onder andere een zekere Tom Lawrence. Hij is met mij mee terugge-reisd naar Londen. Hij logeert in het huis in Belgravia en...'

Er klonk een luide, galmende dreun toen de zware voordeur van het huis werd dichtgeslagen.

Eddie glimlachte. 'Nou, dat was dat. Die zien we nooit meer terug. Wat ben jij toch een rokkenjager.'

'Ik ben gewoon een straathond,' zei Seamie spijtig.

'Ik heb het gehoord van lady Caroline. Heel Londen weet het.'

'Dat dacht ik al.'

Seamie was naar Highgate, Eddies mooie Georgiaanse bakstenen huis in Cambridge gegaan om bij te komen van een kortstondige en hartstochtelijke affaire. Lady Caroline Wainwright was een bevoorrechte jongedame – welgesteld, knap, verwend – die gewend was te krijgen wat haar hartje begeerde. En wat haar hartje begeerde was hij, ze wilde hem als haar echtgenoot. Hij had haar verteld dat het nooit goed zou uitpakken. Hij was niet geschikt voor het huwelijk. Hij was veel te onafhankelijk. Te zeer gewend zijn gang te gaan. Hij reisde te veel. Hij had haar verdorie alles verteld wat hij maar kon bedenken, behalve de waarheid.

‘Er is een ander, hè?’ had Caroline huilend gevraagd. ‘Wie is het? Zeg me hoe ze heet.’

‘Er is echt niemand anders,’ had hij gezegd. Dat was natuurlijk een leugen. Er was wél een ander. Iemand die hij lang geleden had liefgehad, maar had verloren. Iemand die hem blijkbaar had bedorven voor iedere andere vrouw.

Hij had het uitgemaakt met Caroline en was ’m gesmeerd naar Cambridge om zich schuil te houden bij zijn vriend. Hij had geen eigen huis, dus wanneer hij in Engeland was, zwierf hij meestal rond tussen Highgate, het huis van zijn zuster, en diverse hotels.

Albie Alden, een briljant natuurkundige, doceerde aan King’s College en woonde in het huis van zijn tante. Hij kreeg voortdurend overal ter wereld leerstoelen aangeboden bij universiteiten – in Parijs, Wenen, Berlijn, New York – maar hij wilde in Cambridge blijven. Saai, slaperig Cambridge. De hemel mocht weten waarom. Seamie had hem vaak gevraagd waarom hij deze kansen niet aangreep en Albie zei dan altijd dat hij het liefst hier was. Het was er vredig en stil – in elk geval wanneer Eddie op stap was – en dat had hij nodig voor zijn werk. Eddie, die zelden thuis was, had weer iemand nodig om op het huis te passen. Het was voor allebei een prima regeling.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg Eddie nu aan Seamie. ‘Heeft lady Caroline je hart gebroken? Wilde ze niet met je trouwen?’

‘Nee, ze wilde juist wél met me trouwen. Dat was nou net het probleem.’